

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук
Кафедра клінічної психології та психічного здоров'я

Савенкова І.І. Венгер Г.С.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ»

**для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності С4 Психологія спеціалізації «Клінічна психологія»**

Одеса – 2026

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
(Протокол № 10 від 26 лютого 2026 р.)**

Автори:

Савенкова І.І., завідувач кафедри психології та психічного здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.Ушинського», доктор психологічних наук, професор.

Венгер Г.С., доцент кафедри клінічної психології та психічного здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат психологічних наук.

Рецензенти:

Корсканова С.В., завідувач кафедри психології Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова., кандидат психологічних наук, доцент.

Мартінова Ю.Ю. доцент кафедри клінічної психології та психічного здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», кандидат медичних наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № від лютого 2026 р.).
УДК: 378:159.98:615.851(07)

Савенкова І.І. Венгер Г. С. Методичні рекомендації з дисципліни «Реабілітаційна психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності С4 «Психологія» за ОПП «Клінічна психологія». – Одеса : Університет Ушинського, 2026. – 40с.

Методичні рекомендації містять систематизоване викладання навчальної дисципліни, завдання до практичних занять та виконання самостійної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 Психологія; висвітлюють загальні й окремі питання патопсихології відповідно до нових стандартів навчальної програми.

Подано анотацію дисципліни, вимоги до знань і вмінь здобувачів, набутих у процесі вивчення дисципліни, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, рекомендовану літературу, індивідуальні навчально-дослідні завдання.

ЗМІСТ

Навчально-тематичний план дисципліни.....	3
Вступ.....	5
Анотація навчальної дисципліни.....	6
Опис навчальної дисципліни.....	8
Плани практичних занять та завдання до самостійної роботи	9
Технологічна карта дисципліни.....	14
Самостійна робота.....	18
Індивідуальні навчально-дослідні завдання.....	19
Критерії оцінювання.....	20
Засоби діагностування результатів навчання.....	24
Питання до екзамену	25
Тести для самоперевірки.....	27
Рекомендована література.....	30

Навчально-тематичний план дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Загальні підходи в реабілітаційній психології												
Тема 1. Загальні поняття реабілітаційної психології та особливості реабілітаційних програм.	13	2	3			8	15	1	2			10
Тема 2. Методи та особливості реабілітації різних категорій осіб.	13	2	3			8	16	1	2			10
Разом за змістовим модулем I	26	4	6			16	26	2	4			20
Змістовий модуль II. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій.												
Тема 3. Психотравмівні і кризові ситуації.	13	2	3			8	13	1	1			12
Тема 4. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі.	13	2	3			8	13		1			11
Тема 5. Психологічна допомога постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій.	13	2	3			8	13		1			12
Разом за змістовим модулем II	39	6	9			24	39	1	3			30
Змістовий модуль III. Реабілітація осіб із особливими потребами та обмеженими можливостями.												
Тема 6. Соціально-психологічна реабілітація осіб із особливими потребами.	13	2	3			8	13	1	1			12
Тема 7. Реабілітація осіб із психічними розладами	13	2	3			8	13		1			11

Разом за змістовим модулем III	26	4	6			16	26	1	2			23	
Змістовий модуль III. Практичні кейси в реабілітаційній психології													
Тема 8. Методи психологічної реабілітації	17	2	3			12	20	1	1			15	
Тема 9. Психологічна реабілітація військовослужбовців.	16	1	3			12	20		1				14
Тема 10. Соціально психологічна реабілітація сімей військовослужбовців	16	1	3			12	20		1				16
Разом за змістовим модулем III	49	4	9			36	49	1	3			45	
ІНДЗ	10				10							10	
Усього годин	150	18	30		10	92	150	6	10		10	124	

Вступ

Методичні рекомендації призначені для студентів спеціальності С4 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за ОПП «Клінічна психологія», у якості допомоги при підготовці до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Реабілітаційна психологія».

Методичні рекомендації розроблені на підставі Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», Положення про порядок подання навчально-методичних видань у державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського».

Методичні рекомендації містять рекомендації до виконання практичних занять та самостійної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 Психологія; навчально-методичний план дисципліни, анотацію навчальної дисципліни; план практичних занять та завдання до самостійної роботи; технологічну карту дисципліни; індивідуальне навчально-дослідне завдання; критерії оцінювання за різними видами роботи, критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю; засоби діагностування результатів навчання; питання до екзамену; тестові завдання для перевірки знань; рекомендовану літературу.

Сподіваємося, що методичні рекомендації допоможуть студентам успішно підготуватися до практичних занять та засвоїти матеріал для самостійного опрацювання.

Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Реабілітаційна психологія»: підготовка студентів до поглибленого знання та розуміння психологічних складових перебігу відновлення, компенсації, реадaptaції чи адаптації до нових умов людини, що реабілітується, застосування цих знань на практиці; усвідомлення розуміння місця та ролі реабілітаційної психології в системі наукового знання та в системі надання психологічної допомоги; формування цілісного уявлення про процес психологічної реабілітації, його етапи, напрями та форми; набуття навичок надання психологічної реабілітаційної допомоги.

Сформувані мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності клінічного психолога.

Дозвіл на використання ШІ: здобувачам вищої освіти дозволено використання генеративних інструментів штучного інтелекту (ШІ) для виконання письмових робіт, наукових досліджень та інших завдань. Однак робота повинна містити оригінальні висновки, аналіз та критичне осмислення.

Можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Мета: Ця можливість надається для сприяння індивідуальним освітнім траєкторіям, визнання попереднього досвіду та досягнень здобувачів, а також для оптимізації їхнього навчального навантаження.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН12. Підтримка власного психічного здоров'я та професійного розвитку.

ПРН14. Вирішення етичних дилем та інших проблем, пов'язаних з професійною етикою і практикою.

Очікувані результати вивчення дисципліни

знати:

- предмет реабілітаційної психології;
- базові чинники в психологічній реабілітації;
- напрями психологічної реабілітації;
- стадії відновлення та їх комплексну характеристику;
- методи психологічної реабілітації;
- особливості складання реабілітаційних програм;
- особливості психологічної реабілітації осіб з різними видами травматизації.

уміти:

- формулювати завдання реабілітаційного процесу;
- визначати потребу у використанні методів психологічної реабілітації;
- розробляти реабілітаційну програму;

володіти методами психологічної реабілітації.

Здобувачі, які використовують ШІ для допомоги у виконанні завдань, зобов'язані:

-у передмові зазначити факт використання ШІ у роботі.

-пояснити як саме ШІ допоміг у створенні тексту (генерація ідей, перевірка фактів, формулювання висновків).

-пояснити, які частини тексту були створені за допомогою ШІ і в яких аспектах вносено власні корективи

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Перезарахуванню підлягають лише ті результати навчання (знання, вміння), які відповідають програмним результатам навчання або змісту навчальних тем дисципліни «Психологія управління».

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 08. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні компетентності:

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології; надавати рекомендації для покращення психічного здоров'я.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах; скеровувати за подальшою фаховою допомогою.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; вести документацію, в т. ч. електронну.

СК12. Здатність турбуватися про власний психологічний добробут; формулювати запит та звертатися за супервізією за потреби.

СК13. Здатність розпізнавати та реагувати на етичні, правові та нормативні проблеми, які стосуються практики клінічної психології.

Міждисциплінарні зв'язки: «Нейроанатомія та психофізіологія вищих психічних функцій», «Психодіагностика психічних розладів та їх реабілітація», «Патопсихологія та основи психіатрії (з психофармакологією)».

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини ОПП Клінічна психологія	Статус дисципліни: Обов'язкова	
Змістових модулів – 4	Спеціальність С4 Психологія	Рік підготовки:	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – доповідь		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		18год.	6
		Практичні, семінарські	
		30год.	10
		Лабораторні	
		0год.	0
		Самостійна робота	
		92год.	124
Індивідуальні завдання:			
10 год.	10		
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32% : 68%

для заочної форми навчання – 11% : 89%

Плани практичних занять та завдання до самостійної роботи

№ теми	Назва теми Форма заняття	Кількість годин	
1	Семінар «Загальні поняття реабілітаційної психології та особливості реабілітаційних програм.» Використовувати ШІ при підготовці доповідей та презентацій в рамках дисципліни «Реабілітаційна психологія» Використання ШІ в роботі психолога-реабілітолога. Здатність генерувати нові інновації в роботі психолога-реабілітолога, використовувати демонстраційний сучасний матеріал у презентаціях.	3	1
2	Дискусія «Методи та особливості реабілітації різних категорій осіб».	3	1
3	Семінар «Психотравмивні і кризові ситуації».	3	1
4	Діагностика «Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі».	3	1
5	Круглий стіл: «Психологічна допомога постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій, сучасні підходи, переваги та недоліки».	3	1
6	Тренінг «Соціально-психологічна реабілітація осіб із особливими потребами».	3	1
7	Семінар «Реабілітація осіб із психічними розладами».	3	1
8	Дискусія «Методи психологічної реабілітації».	3	1
9	Діагностування «Психологічна реабілітація військовослужбовців».	3	1
10	Вирішення практичних завдань «Соціально психологічна реабілітація сімей військовослужбовців».	3	1
Разом		30	10

Практичні заняття

Змістовий модуль 1. Загальні підходи в реабілітаційній психології

Практичне заняття 1

Семінар. «Загальні поняття реабілітаційної психології та особливості реабілітаційних програм»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

Обов'язкове практичне завдання:

Робота в малих групах.

1. Дати характеристику особливостям порушення психічних процесів при органічних, включаючи симптоматичні, психічних розладах.

2. Скласти таблицю щодо прояву різних форм деменцій, виокремити психодіагностичні критерії та розробити відповідні реабілітаційні заходи.

Результати доповісти на практичному занятті.

Рекомендова література:

[1], [3], [5], [7], [9], [10], [12].

Практичне заняття 2

Круглий стіл «Шизофренія, шизотипові і маячні розлади»

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Шизофренія параноїдна, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
2. Шизофренія гебефренна, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
3. Шизофренія кататонічна, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
4. Шизофренія недиференційована, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
5. Постшизофренічна депресія, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
6. Шизофренія резидуальна, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
7. Шизофренія проста, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
8. Шизотиповий розлад, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
9. Хронічні маячні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
10. Гострі та транзиторні психотичні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
11. Індукований маячний розлад, психотичні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
12. Шизоафективні розлади, психотичні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.

Обов'язкове практичне завдання:

Робота в малих групах.

1. Скласти таблицю психодіагностичних критеріїв виокремлення різних форм шизофреній, розробити відповідні реабілітаційні заходи, запропонувати техніки психотерапевтичного впливу.
2. Порівняти основні прояви шизотипових та маячних розладів.
3. Скласти таблицю складових реабілітаційних заходів.

Результати доповіді на практичному занятті.

Рекомендова література:

[1], [3], [5], [7], [9], [10], [12].

Змістовий модуль 2. Афективні та невротичні розлади.

Практичне заняття 3

Семінар. Афективні розлади настрою.

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Маніакальний епізод, психологічні діагностичні критерії,

- реабілітаційні заходи.
2. Біполярний афективний розлад, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
 3. Депресивний епізод, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
 4. Рекурентний депресивний розлад, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
 5. Хронічні (афективні) розлади настрою, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.

Обов'язкове практичне завдання:

Робота в малих групах.

Питання для дискусії (робота в малих групах):

1. Дати характеристику формам перебігу афективних розладів настрою.
2. Порівняти основні психологічні структурні компоненти прояву різних форм афективних розладів настрою. Стисло обґрунтуйте свою відповідь.
3. Розробити структурно-логічну схему розвитку афективних розладів настрою у дітей.
4. Розробити порівняльну таблицю проявів маніакального епізоду, біполярного афективного розладу, депресивного епізоду, рекурентного депресивного розладу та хронічних афективних розладів.

Результати доповіді на практичному занятті.

Рекомендова література:

[1], [3], [5], [7], [9], [10], [12].

Практичне заняття 4

Семінар. Невротичні, пов'язані зі стресом, соматоформні розлади.

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Тривожно-фобічні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
2. Інші тривожні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
4. Обсесивно-компульсивний розлад, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
5. Реакція на важкий стрес і порушення адаптації, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
6. Дисоціативні (конверсійні) розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
7. Соматоформні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
8. Інші невротичні розлади, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.

Обов'язкове практичне завдання:

Робота в малих групах.

Питання для дискусії (робота в малих групах):

1. Дати характеристику психологічних відмінностей між проявом різних форм невротичних розладів (зробити таблицю)
2. Проаналізувати психологічні особливості перебігу невротичних розладів, розробити психологічний інструментарій та реабілітаційні заходи.

Результати доповіді на практичному занятті.

Рекомендова література:

[1], [3], [5], [7], [9], [10], [12].

Змістовий модуль 3. Поведінкові синдроми та розлади зрілої особистості.

Практичне заняття 5

Семінар. Поведінкові синдроми, які пов'язані з фізіологічними порушеннями та фізичними факторами.

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Розлади прийому їжі, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
2. Розлади сну неорганічної природи, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
3. Відсутність або втрата статевого потягу, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
4. Психічні і поведінкові розлади, пов'язані з післяпологовим періодом, що не класифікуються в інших розділах, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
5. Зловживання речовинами, що не спричиняють залежність, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.

Обов'язкове практичне завдання:

Робота в малих групах.

Питання для дискусії (робота в малих групах):

1. Розробити порівняльну таблицю прояву різних форм поведінкових синдромів.
2. Розробити критерії психодіагностики поведінкових синдромів, які пов'язані з фізіологічними порушеннями та фізичними факторами (скласти порівняльну таблицю).

Результати доповіді на практичному занятті.

Рекомендова література:

[1], [3], [5], [7], [9], [10], [12].

Практичне заняття 6

Семінар. Розлади зрілої особистості та поведінки у дорослих.

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Специфічні розлади особистості, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
2. Розлади статевої ідентифікації, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.
3. Розлади сексуальної переваги, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.

4. Психологічні і поведінкові розлади, пов'язані з сексуальним розвитком і орієнтацією, психологічні діагностичні критерії, реабілітаційні заходи.

Обов'язкове практичне завдання:

Робота в малих групах.

Питання для дискусії (робота в малих групах):

Підготовка психодіагностичного інструментарію та реабілітаційних заходів:

1. Розробити алгоритм психодіагностичного дослідження осіб із розладами особистості.

2. Розробити психодіагностичні критерії прояву розладів зрілої особистості та поведінки у дорослих.

3. Розробити напрямки та програму реабілітаційних заходів щодо розладів зрілої особистості.

4. Розробити напрямки та програму реабілітаційних заходів осіб із розладами поведінки.

Результати доповіді на практичному занятті.

Рекомендова література:

[1], [3], [5], [7], [9], [10], [12].

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Форма організації на занятті	Обов'язкове практичне завдання	Термін виконання
<p>Семінар «Загальні поняття реабілітаційної психології та особливості реабілітаційних програм.»</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є предметом реабілітаційної психології? 2. У чому полягає сутність функцій клінічного психолога в роботі з пацієнтами, які проходять реабілітацію? 3. Які основні функції реабілітації? 4. Яка структура процесу реабілітації? 5. У чому полягає реабілітаційний напрямок роботи клінічного психолога? 6. Що забезпечує успішність клінічного психолога в процесі реабілітації? 7. У чому полягає сутність диференційованого підходу до пацієнта, який потребує комплексну реабілітацію ? 8. Яке значення основних функцій в роботі клінічного психолога в реабілітаційному процесі? 9. Які напрями сучасних реабілітаційних досліджень у сфері клінічної психології ви можете схарактеризувати? 10. Які основні поняття для теоретичного кейсу з реабілітації потрібно використовувати у своїй роботі клінічному психологу? 	<p><i>Завдання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Робота в малих групах. Кожна група – прихильник з одного напрямку в реабілітації . . Потрібно привести якомога більше аргументів на користь даного напрямку реабілітації.. 2. Виберіть напрямок реабілітації, який вам близький.. Поміркуйте, як можна використати функції, напрямок реабілітації в реабілітаційних програмах. Результати доповісти на практичному занятті. 3. Розробити власну авторську програму реабілітації. 	<p>На прак. занятті</p>
<p>Дискусія «Методи та особливості реабілітації різних категорій осіб».</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які методи та особливості реабілітації різних категорій осіб? 2. Чому клінічному 	<p>Робота в малих групах. Кожна група – прихильники одного з методів реабілітації. Підготувати колаж або ресурсну карту для роботи з пацієнтами.</p>	<p>До наступ. практ. заняття</p>

	<p>психологу необхідні знання про методи та особливості реабілітації різних категорій осіб?</p> <p>3. Які характеристики особливостей реабілітації різних категорій осіб?</p>		
<p>Семінар «Психотравмівні і кризові ситуації».</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <p>1. Які є різновиди психотравмівних ситуацій?</p> <p>2. Які категорії кризових ситуацій?</p> <p>3. Наведіть приклади кризових ситуацій на практичних кейсах в роботі клінічного психолога.</p> <p>4. Які напрямки роботи в реабілітації можна використовувати в поєднанні з психотерапією?</p>	<p>Завдання.</p> <p>1. Для практичного кейсу, конкретної кризової ситуації розробити алгоритм дій клінічного психолога враховуючи процес реабілітації.</p> <p>2. Опишіть вибір психотравмівної кризової ситуації, Як саме клінічний психолог може попередити її виникнення. Результати доповіді на практичному занятті.</p>	<p>На прак. занятті</p>
<p>Діагностика «Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі».</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <p>1. Який діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі буде ефективним в роботі клінічного психолога?</p> <p>2. Як слід поводитися з пацієнтами використовуючи диференційний підхід та діагностичний інструментарій?</p> <p>3. Як ід кожного пацієнта індивідуально підібрати діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі?</p> <p>4. Який практичний кейс діагностик використовується в реабілітаційному процесі та є актуальним?</p>	<p>Завдання.</p> <p>Опишіть очікувані результати роботи клінічного психолога з пацієнтом, який має психічні розлади поведінки. Як виявити вчасно використовуючи диференційований підхід та діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі. Результати доповіді на практичному занятті.</p>	<p>На прак. занятті</p>
<p>Круглий стіл: «Психологічна допомога постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій, сучасні підходи, переваги та</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <p>Як правильно надати психологічну допомогу постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій ?</p> <p>Наведіть сучасні підходи,</p>	<p>Завдання.</p> <p>Розробіть психологічні рекомендації, спрямовані: на своєчасну психологічну допомогу постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій.</p> <p>Зробіть порівняльний</p>	<p>На прак. занятті</p>

недоліки».	переваги та недоліки	аналіз сучасних підходів, порівняйте переваги та недоліки. Результати доповіді на практичному занятті	
Тренінг «Соціально-психологічна реабілітація осіб із особливими потребами».	Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: 1. Схарактеризуйте структуру соціально-психологічної реабілітації осіб із особливими потребами. 2. Схарактеризуйте специфіку соціально-психологічної реабілітації осіб із особливими потребами. 3. Які труднощі виникають при організації тренінгу для осіб із особливими потребами? 4. Які напрямки роботи соціально-психологічної реабілітації клінічного психолога для осіб із особливими потребами? 5. Психологічні маркери тренінгу соціально-психологічної реабілітації осіб із особливими потребами.	Завдання. Розробіть рекомендації клінічного психолога щодо соціально-психологічної реабілітації осіб із особливими потребами. Результати доповіді на практичному занятті.	На прак. занятті
Семінар «Реабілітація осіб із психічними розладами».	Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: 1. Яка структура реабілітації осіб із психічними розладами? 2. Які психічні розлади розповсюджені та актуальні? 3. Як провести реабілітацію з особами, які мають психологічні розлади? 5. Особливості процесу реабілітації в роботі клінічного психолога.	Завдання 1. Наведіть практичні приклади осіб із психічними розладами. Підберіть алгоритм роботи процесу реабілітації використовуючи диференційований підхід. Обговоріть отримані результати в групі.	На прак. занятті
Дискусія «Методи психологічної реабілітації».	Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: 1. Які основні методи психологічної реабілітації? 2. Наведіть приклад психічного розладу пацієнта,	Завдання 1. Зазначте ефективний метод психологічної реабілітації на Ваш погляд. Доведіть власну думку. 2. Робота в мікрогрупах.	На прак. занятті

	<p>який метод психологічної реабілітації можна використати?</p> <p>4. Як досягнути ефективності використання методу психологічної реабілітації клінічним психологом?</p>	<p>Кожна група вибирає метод психологічної реабілітації та розробляє . презентацію. Групи готують презентації власних методів.</p>	
<p>Діагностування «Психологічна реабілітація військовослужбовців».</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <p>1. Яка специфіка психологічної реабілітації військовослужбовців?</p> <p>2. Назвіть психодіагностичний інструментарій в роботі клінічного психолога з реабілітації військовослужбовців.</p> <p>3. Які недоліки психологічної реабілітації військовослужбовців?</p> <p>4. Яка ефективна діагностика зняття тривожності в процесі реабілітації військовослужбовців?</p>	<p>Завдання. Опишіть очікувані результати роботи клінічного психолога з військовослужбовцями які мають психічні розлади поведінки .Який діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі слід використовувати?. Результати доповіді на практичному занятті.</p>	<p>На прак. занятті</p>
<p>Вирішення практичних завдань « Соціально психологічна реабілітація сімей військовослужбовців».</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <p>1. Яка структура соціально-психологічної реабілітації сімей військовослужбовців</p> <p>2. Які напрямки роботи може використовувати клінічний психолог з сім'ями військовослужбовців?</p> <p>3. Які переваги в роботі клінічного психолога з сім'ями військовослужбовців?</p>	<p>Завдання. 1. Розробіть рекомендації соціально-психологічної реабілітації сім'ям військовослужбовців. 2. Опишіть алгоритм консультування сімей військовослужбовців, враховуючи попередню соціально-психологічну реабілітацію..</p>	<p>На прак. занятті</p>

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна	Форми контролю
1	Опрацювати та порівняти підходи до діагностики та реабілітації в Україні та за кордоном. «Загальні поняття реабілітаційної психології та особливості реабілітаційних програм» <i>Підготувати письмовий огляд наукових статей (не менше 5 джерел 2020–2025 рр.).</i>	10	12	Індивідуальна, групова співбесіда усне опитування, перевірка практичних завдань, екзамен
2	Описати можливості методів та особливостей реабілітації різних категорій осіб	10	12	
3	Проаналізувати психотравмівні і кризові ситуації	10	12	
4	Провести огляд сучасних тестів та інструментальних методів. <i>Підготувати міні-презентацію з аналізом сильних і слабких сторін. діагностичного інструментарію у реабілітаційному процесі</i>	10	12	
5	Розробити рекомендації з психологічної допомоги постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій	10	12	
6	Розглянути соціально-психологічна реабілітацію осіб із особливими потребами	10	12	
7	Реабілітація осіб із психічними розладами <i>Підготувати огляд наукових джерел (не менше 5 публікацій останніх 5 років).</i>	10	12	
8	Семінар «Методи психологічної реабілітації»	10	12	
9	Психологічна реабілітація військовослужбовців <i>Розробити таблицю порівняння з прикладами з клінічної практики.</i>	10	14	
10	Соціально психологічна реабілітація сімей військовослужбовців. <i>Зробити презентацію на основі світових досліджень 2020–2025 рр.</i>	10	14	
Разом		92	124	

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (план дослідження)

№ з/п	Тематика (за вибором)	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Загальні поняття реабілітаційної психології та особливості реабілітаційних програм		
2	Методи та особливості реабілітації різних категорій осіб		
3	Психотравмивні і кризові ситуації		
4	Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі		
5	Психологічна допомога постраждалим внаслідок екстремальних ситуацій		
6	Соціально-психологічна реабілітація осіб із особливими потребами		
7	Реабілітація осіб із психічними розладами		
8	Методи психологічної реабілітації		
9	Психологічна реабілітація військовослужбовців		
10	Соціально психологічна реабілітація сімей військовослужбовців		
	Разом	10	10

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Критерії оцінювання
Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0	Здобувач не бере участі в практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1	Здобувач виконує більшість завдань практичних занять і самостійної роботи; в цілому відповідає на поставлені запитання, але не в змозі переконливо аргументувати свої відповіді, помиляється у використанні понятійного апарату.
	2	Знання здобувача є достатньо повними, студент самостійно застосовує відповідний навчальний матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконуючи практичні завдання. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають незначні огріхи.
	3	Здобувач виконує всі завдання практичних занять і домашньої/самостійної роботи; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на питання під час усного і письмового опитування; бере активну участь у обговоренні питань, користується додатковою науковою літературою; самостійно опрацьовує першоджерела, щоб виконати додаткові завдання; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми, теми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; активно, вміло працює в парі/групі/команді; здатний публічно представити матеріал.
Самостійна робота	0	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	1	Здобувач володіє знаннями, демонструє відповідні результати навчання, використовує їх у нестандартних ситуаціях, але допускає помилки; з похибками виконує та аналізує практичні завдання.
	2	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами

		інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: розробка плану дослідження (за вибором)	0	Завдання не виконано. Не зараховуються роботи, які є плагіатом або передруком з мережі Інтернет.
	1...3	Завдання виконано формально, без виокремлення практичної, емпіричної частини дослідження плану.
	4...6	Завдання виконано з творчим підходом, містить розділ теоретико-методологічної частини дослідження, програми дослідження, обґрунтування використання психодіагностичного інструментарію.
	7...9	Завдання виконано, але всі розділи плану дослідження не розкрито в повному обсязі. Присутні помилки в розрахунках емпіричної частини дослідження, без достовірності отриманих результатів дослідження.
	10..12	Завдання виконано на належному рівні, але не простежується творчого підходу до написання бізнес-плану. Є огріхи в захисті роботи.
	13..14	Завдання виконано з творчим підходом, містить нешаблонні фрази, розгорнуте, цікаве, відрізняється власними роздумами, висновками, представлено з допомогою внесення до плану методів математичної обробки результатів дослідження, що забезпечує надійність та валідність дослідження.
Письмова робота	0..1	Здобувач не менше ніж на 30% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	2	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	3	Здобувач на 51% - 70% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень знань
	4	Здобувач на 71% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
	5	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕН)

Для навчальної дисципліни «Психодіагностика психічних розладів та їх реабілітація» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі екзамену, на який у структурі оцінювання відводиться 20 балів. Кількість балів здобувач отримує за оцінкою кожного з трьох питань білету усного екзамену. Здобувач може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів (не менше 40). Накопичені здобувачем бали протягом вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка на екзамені не може бути меншою за кількість накопичених ним балів:

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1–5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Відсутні приклади практичного використання.
6–10 балів	Здобувач вищої освіти не вміє логічно думати, робити власні висновки. Відповіді на запитання формальні, книжкові. Не наведено прикладів практичного використання в освітньому процесі
11–15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Здобувач вищої освіти намагається робити власні висновки, наводить приклади практичного використання в освітньому процесі.
16–20 балів	Здобувач вищої освіти вміє розмірковувати, робити власні висновки. Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВИДАМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	Здобувач демонструє міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни виконуючи практичні завдання у сфері юридичної психології . При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
Добре (82-89 В)	Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом і науково-понятійним апаратом в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач у сфері юридичної психології, але припускається несуттєвих помилок. При виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною.
Добре (74-81 С)	Здобувач добре володіє навчальним матеріалом, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але припускається помилок які усуває за підтримки з боку викладача або однокурсників. Пояснює основні положення, дає правильні відповіді щодо форм юридичної психології при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.

<p>Задовільно (64-73 D)</p>	<p>Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Виконує завдання із допустимою кількістю грубих помилок. Виявляє базові знання: має загальні уявлення про систему, структуру, функції та інструменти юридичної психології. На задовільному рівні володіє термінологією, може аналізувати, порівнювати і робити висновки, але відповіді мало аргументовані, неповно обґрунтовані висновки, допускає ряд серйозних помилок при узагальненні та інтерпретації основних закономірностей, фактів та явищ, зміст окремих питань викладає частково, непослідовно, відповідь виявляє прогалини у знаннях. Не виявляє творчості у вирішенні навчально-виховних ситуацій, нестандартні ситуації викликають значні труднощі; здебільшого не має власної позиції</p>
<p>Задовільно (60-63 E)</p>	<p>Здобувач опанував навчальний матеріал в мінімально допустимому обсязі, передбачений програмою навчальної дисципліни. Відповіді неточні або мало аргументовані, з порушенням послідовності викладання. При розкритті теоретичних положень припускається серйозних помилок, неточності у розумінні та інтерпретації основних закономірностей. Має практичні навички, достатні для виконання завдань на рівні мінімально допустимих вимог. При вирішенні завдань виконує роботу за зразком (практичним коментарем), але не розуміє достатньою мірою мету роботи, не вміє самостійно робити узагальнюючий висновок. Виконує завдання зі значною кількістю грубих помилок.</p>
<p>Незадовільно (35-59 FX)</p>	<p>Здобувач недостатньо володіє навчальним матеріалом (менше, ніж половина обсягу навчального матеріалу), знання фрагментарні, під час відповіді припускається суттєвих помилок, не може викласти зміст основних положень, не вміє самостійно робити узагальнюючий висновок, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, принципові помилки в ході виконання завдань, не може самостійно виконати роботу. Здобувач демонструє недостатній рівень навчальних результатів за заданими стандартами по деяких складових навчальної програми з дисципліни, що свідчить про необхідність їх доопрацювання та повторного складання контрольних заходів.</p>
<p>Незадовільно (0-34 F)</p>	<p>Здобувач не володіє навчальним матеріалом передбачений програмою навчальної дисципліни, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не усвідомлює мету вивчення дисципліни, відсутні практичні уміння та навички, не вміє орієнтуватися під час розв'язання практичних завдань, більшість навчальних завдань не виконано. Здобувач демонструє повну відсутність навчальних результатів за заданими стандартами по всіх складових навчальної програми з дисципліни, що свідчить про необхідність повторного вивчення курсу.</p>

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ

Шкала оцінювання за всіма видами контролю (для екзамену):

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностування результатів навчання

Оцінювання: індивідуальне опитування, колективна співбесіда, перевірка виконання практичних завдань, письмове опитування, презентація результатів самостійної роботи, екзамен. Демонстрування результатів навчання: дискусія, усні доповіді, робота в парах, круглий стіл, презентація результатів самостійної роботи.

Питання до екзамену

1. Предмет, задачі та мета вивчення дисципліни “Реабілітаційна психологія”.
2. Історичний нарис розвитку реабілітаційної психології; реабілітаційна психологія в системі наук.
3. Методи реабілітаційної психології; організаційні аспекти реабілітаційної психології.
4. Мотивація з реабілітології; стадії відновлення; особливості побудови реабілітаційної програми.
5. Характеристика та особливості методів реабілітації.
6. Використання методів психологічної допомоги при реабілітації.
7. Особливості самопомоги при реабілітації.
8. Психологічний інструментарій, який використовується при психологічній реабілітації.
9. Оцінка ефективності реабілітаційної роботи.
10. Особливості психічної саморегуляції при психологічній реабілітації.
11. Методи психологічної саморегуляції.
12. Особливості психотерапії як методу психологічної реабілітації.
13. Особливості психологічного консультування як методу психологічної реабілітації.
14. Особливості психологічної корекції як методу психологічної реабілітації.
15. Характеристика й особливості використання дебрифінгу як методу психологічної реабілітації.
16. Проблема довіри у реабілітації.
17. Типи психотравмівних ситуацій.
18. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.
19. Травмівна подія. Психотравма, типи, особливості.
20. Типи життєвих ситуацій. Криза життєвих втрат.
21. Типові симптоми переживання втрати. Можливі патологічні вияви.
22. Криза втрати людини. Криза здоров'я внаслідок поранення.
23. Фантомний біль, причини. Криза втрати здоров'я. Криза втрати волі та свободи пересування.
24. Криза втрати матеріальних і соціальних благ. Стратегії виживання в екстремальних умовах. Травми пережитого насильства.
25. Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб, характеристика.
26. Психодіагностика осіб, що пережили травмівну подію.
27. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей.
28. Характеристика основних психодіагностичних методик.
29. Організація допомоги біженцям.
30. Організація психологічної допомоги військовослужбовцям та членам їхніх сімей: досвід країн світу.
31. Профілактика стресових розладів у військового персоналу міжнародних миротворчих місій (із досвіду країн Балтії, Канади, Румунії, Болгарії).
32. Запобігання та контроль бойового стресу.
33. Психологічна підготовка військового персоналу.

34. Модель психологічної підготовки румунських військовослужбовців (на прикладі підготовки до участі збройних сил Румунії в операціях сил НАТО в Іраку).
35. Методи релаксації. Когнітивна реструктуризація. Оптимізація міжособистісних стосунків. Розв'язання проблем.
36. Модель психологічної підготовки болгарських військовослужбовців.
37. Психологічне забезпечення у збройних силах Канади та країн Балтії. Американський досвід психологічної допомоги військовослужбовцям і ветеранам війни.
38. Діагностування та лікування ПТСР. Допомога військовослужбовцям у разі розладів супутніх ПТСР.
39. Психологічна допомога родинам військовослужбовців і ветеранів війни.
40. Особливості соціально-психологічної реабілітації дітей із особливими потребами. 41. Реабілітація осіб із розладами аутистичного спектру.
42. Специфіка реабілітації дітей з нейропсихологічними порушеннями, викликаними вогнищевими ураженнями ЦНС.
43. Реабілітація дітей із особливими освітніми потребами.
44. Реабілітація осіб із вадами розвитку зору, слуху, опорно-рухового апарату.
45. Реабілітація осіб після перенесених соматичних захворювань, особливості, специфіка.
46. Реабілітація осіб із органічними, включаючи симптоматичні, психічними розладами. 47. Реабілітація осіб із шизофренією, шизотиповими та маячними розладами.
48. Реабілітація осіб із афективними розладами настрою.
49. Реабілітація осіб із поведінковими синдромами, які пов'язані з фізіологічними порушеннями та фізичними факторами.
50. Реабілітація осіб із розладами зрілої особистості та поведінки у дорослих.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

Змістовий модуль 1. Загальні підходи в реабілітаційній психології

1. Спосіб дослідження в реабілітації, що спирається на самоопис, самооцінювання, називається:
 - А) об'єктивний метод;
 - Б) діагностичний метод;
 - В) суб'єктивний метод;
 - Г) експериментальний метод.
2. Спосіб дослідження в реабілітації, який дає змогу отримувати точні кількісні та якісні характеристики досліджуваних психічних явищ, називається:
 - А) об'єктивний метод;
 - Б) діагностичний метод;
 - В) суб'єктивний метод;
 - Г) експериментальний метод.
3. Комплекс аналітичних методів в реабілітації, що дають змогу виявити приховані (латентні) ознаки, а також причини їх виникнення і внутрішні закономірності їх взаємозв'язку називається:
 - А) статистичний аналіз;
 - Б) кореляційний аналіз;
 - В) факторний аналіз;
 - Г) дисперсійний аналіз.
4. Виберіть варіант, в якому перелічені тільки організаційні методи реабілітації:
 - А) соціометрія, тестування, біографічний метод;
 - Б) порівняльний, лонгітюдний, комплексний;
 - В) комплексний метод, спостереження, анкетування;
 - Г) бесіда, спостереження, анкетування.
5. За методикою визначення локусу контролю — цей показник не диференціюється, що є проявом розладу:
 - А) соматизованого;
 - Б) астено-невротичного;
 - В) іпохондричного;
 - Г) психо-невротичного.

Змістовий модуль 2. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій.

6. Виберіть варіант, в якому перелічені тільки інтерпретаційні методи в реабілітації:
 - А) порівняльний, лонгітюдний, комплексний;
 - Б) генетичний і структурний методи.
 - В) соціометрія, тестування, біографічний метод;
 - Г) бесіда, спостереження, анкетування.
7. Непараметричні критерії використовують, коли дослідник має справу з:
 - А) дуже великими вибірками;

- Б) дуже малими вибірками чи з якісними даними;
 - В) коефіцієнтами кореляції;
 - Г) середніми арифметичними значеннями і дисперсіями.
8. Критерій Вілкоксона застосовують для порівняння результатів двох вимірювань для тієї самої експериментальної вибірки, одержаних:
- А) різними дослідниками;
 - Б) за різними методиками;
 - В) до впливу факторів і після їхнього впливу або в різних умовах;
 - Г) за різними критеріями.
9. Психодраму було засновано:
- А) Фрейдом;
 - Б) Адлером;
 - В) Юнгом;
 - Г) Морено.
10. До захисних механізмів відносять:
- А) переключення;
 - Б) заперечення.
 - В) абстрагування;
 - Г) узагальнення.
- Змістовий модуль 3. Світовий досвід психологічної допомоги населенню, що постраждало внаслідок психотравмивних ситуацій.**
11. За методикою визначення локусу контролю — цей показник не диференціюється, що є проявом розладу:
- А) соматизованого;
 - Б) астено-невротичного;
 - В) іпохондричного;
 - Г) психо-невротичного.
12. Психореабілітація має значний вплив на розвиток різних загальнотеоретичних питань психології, окрім:
- А) аналізу компонентів, які входять до складу психічних процесів;
 - Б) розробки філософсько-психологічних проблем;
 - В) вивчення співвідношення розвитку та розпаду психіки;
 - Г) встановлення ролі особистісного компоненту у структурі різних форм психічної діяльності.
13. Концепцію «органних неврозів» розробив:
- А) Френч;
 - Б) Енгель;
 - В) Вітковер;
 - Г) Дойч.
14. Про що йдеться: найбільш загальні й фундаментальні поняття, які відображають істотні, всезагальні властивості середовища й відношення явищ дійсності й пізнання?
- А) психологічні категорії;
 - Б) психічні стани;

- В) психічні процеси;
 - Г) психічні факти.
15. Яка галузь психології вивчає психологічний супровід людини?
- А) реабілітаційна психологія;
 - Б) загальна психологія;
 - В) соціальна психологія;
 - Г) патопсихологія.

Змістовий модуль 4. Реабілітація осіб із особливими потребами та обмеженими можливостями.

16. Про який принцип психологічного дослідження йдеться: не можна вивчити явище, не дослідивши причини, що його викликають?
- А) принцип системності;
 - Б) принцип об'єктивності;
 - В) принцип розвитку;
 - Г) принцип детермінізму.
17. Основними методами психологічної реабілітації є:
- А) анкетування та експеримент;
 - Б) спостереження та тестування;
 - В) спостереження та експеримент;
 - Г) експеримент і тестування.
18. Яке визначення найбільш точно відображає суть методу спостереження при реабілітації?
- А) засіб вивчення психічних явищ через аналіз процесу їх виникнення та розвитку;
 - Б) засіб вивчення психіки шляхом мовного спілкування з людиною;
 - В) спосіб вивчення психіки людини через фіксацію проявів її поведінки;
 - Г) спосіб вивчення психіки людини в спеціально створених для цього умовах.

Рекомендована література

- 1.Бочелюк В. Й., Панов М. С., Турубарова А. В. Реабілітаційна психологія в системі наукових знань. *Наукові перспективи*. 2023. №9. С. 529–540.
- 2.Гейз С., Штросаль К., Вілсон К. Терапія прийняття та відповідальності. Процес і практика усвідомлених змін. Київ : Вид-во Ростислава Бурлаки, 2024. 514 с.
- 3.Гридковець Л., Вебер Н., Журавльова О. Основи реабілітаційної психології. Навчальний посібник: у 3 томах. Київ: Сварог, 2023. Т. 3. 236 с.
- 4.Дуб В. Реабілітаційна психологія : методичні матеріали до семінарських занять для студентів ВНЗ. Дрогобич : ДДПУ імені Івана Франка, 2017. 92 с.
- 5.Дуб Віра Реабілітаційна психологія: *методичні матеріали до семінарських занять* [для студентів ВНЗ] Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2018. 92 с.
- 6.Клименко І. С. Моделі надання медико-психологічної допомоги військовослужбовцям. *Психіатрія, неврологія та медична психологія*. 2024. Т. 11, № 3(25). С. 262–273.
- 7.Коробіцина М.Б. Психодіагностика психічних розладів та їх реабілітація: *навчальний посібник*. Одеса: Астро Принт, 2022. 220с.
- 8.Круз, В. (2024). Терапія ПТСР для військових. Як повернутись до нормального життя. Київ : Науковий світ. 128 с.
- 9.Основи реабілітаційної психології : подолання наслідків кризи. Навч. посібник. Т. 1. Київ, 2018. 208 с.
- 10.Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. *Навчальний посібник*. [Наталія Пророк, Ольга Запорожець, Джошуа Креймеєр, Людмила Гридковець, Людмила Царенко, Олександр Ковальчук, Володимир Невмержицький, Лариса Кондратенко, Лідія Манилова, Оксана Чекстєре, Тетяна Палієнко]. Том 1. Київ, 2022. 208 с.
- 11.Освітні основи реабілітології: *монографія* / А. Г. Шевцов. К.: МП Леся, 2019. 483 с.
- 12.Психологічна реабілітація явійськовослужбовців.
URL : <https://arpp.com.ua/articles/psychological-rehabilitation-of-military-personnel/>
- 13.Реабілітаційна психологія : курс лекцій / укл. Н. Л. Шеленкова. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань : ВПЦ Візаві, 2023. 208 с. URL : https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17134/1/Reabiltatsiina_psykholohiia.pdf
- 14.Розіна І. В. Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Реабілітаційна психологія» , для здобувачів вищої освіти: другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 053 Психологія. ОПП «Практична психологія. Екстремальна та кризова психологія»: метод. рекомендації. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 48 с.

15. Романовська Л. Особливості психологічної реабілітації осіб, які пережили травмивні події. *Психологічні травелогі.* 2024. № 3. С. 251–260.
16. Романишин А.М. Первинна психологічна допомога і реабілітація в бойових умовах: навчальний посібник. Львів, 2020. 121 с.
17. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації : підручник. вид. 2-ге, доп. / за ред. В. Осьодла. Київ : НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. 484 с.
18. Rozvytok fizychnykh yakosteі zdobuvachiv vyshchoi osvity ZVO MVS Ukrainy : metod. rek. Kyiv : Nats. akad. vnutr. sprav, 2021. 108 p.

Допоміжна

1. Savenkova I., Didukh M., Khazratova N., Voitsekhovska O. Chronopsychological fore castoff nefrourological diseases. *Eur Asian Journal of Bio Sciences*, №14, 2020. P.2411-2415.
2. Savenkova I., Liseenko O., Semenyk N., Syslova V. Time allocation, stress and job satisfaction in eye-careworkers. *Ophthalmologicaljournal*. № 6 (497), 2020. P.356-368.
3. Savenkova I., Didukh M., Kuznetsova O., Litvinenko I., Oleksyuk O. Features of display of anxieTyof children suf fering from Psychosomatic diseases. *Journal of Environmental Treatment Techniques*, 2020, 8(4). P. 1516–1520.
4. Savenkova I., Didukh M., Ruda N., Litvinenko I., Chuhueva I. Individual Chronotople of the Neurotic, Stress and Somatoform Disorders. *Nveo-Natural Volatiles & Essential Oils*. V.8. Issue6. 2021. P.1069-1078.
5. Savenkova I., M. Diduk, V. Schevchenko, O. Oleksyuk, V. Yaroshenko Psychological features oft hecourse of SARS-CoV-2 in individuals with chronic nephrology diseases. *The Editorial Board of Journal of Education and Health Promotion*. February 4, 2023. IP: 8277.218.194.
6. Iryna Savenkova, Natalia Tsumarieva. Psychotherapeutic Methods Application in Follow-Up of Emotionally Deprived Elementary School Children. *Science and education*. Одеса, 2021. № 2, С.5-15.
7. Савенкова І., Венгер Г., Фрунзе О. Роль менталізації в реабілітації при психічних розладах та зменшенні міжособистісного дистресу. *Науковий журнал Габітус*. Одеса, 2024. Вип 59. С. 297-304.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>